

۱۶ زندگی ایران جامجم

هشدار

سرنوشت مبهم هورالعظیم

محمد درویش دبیر کمیته محیط‌زیست یونسکو به وسعت و کیفیت و اثربخشی‌تالاب هورالعظیم نیست. این تالاب مهم‌ترین عامل تاب‌آوری منطقه جنوب‌غرب کشور بوده است. هموطنان خوزستانی با حصیربافی و صیادی روزی خود را از تالاب می‌گرفتند. از ۵۳۵ گونه پرندۀ شناخته‌شده در ایران، ۴۶۰ گونه پرندۀ در این تالاب شناسایی شده است. به همین دلیل می‌توانست یک صندوق ارزی پایدار به‌عنوان قطب گردشگری ایران به حساب آید. تالاب هورالعظیم همچنین سبب کاهش تفاوت دمای شب و روز و تعدیل اقلیم می‌شد و به علت وجود نیزارهایش یک کولر طبیعی بود. متأسفانه عوامل متعددی دست به دست هم دادند تا امروز شاهد این وضعیت اسفبار در هورالعظیم باشیم که ازجمله آنها می‌توان به کشت برنج اشاره کرد. برخلاف بخشنامه وزارت جهاد کشاورزی که فقط سه استان شمالی مجاز به کشت برنج هستند ما شاهد کشت برنج در ۱۸ استان کشور هستیم. در خوزستان ۷۰ هزار هکتار بر وسعت شالیکاری‌ها افزوده شده است. میزان مصرف آب در هر هکتار شالیکاری به رقم ۵۰ تا ۶۰ هزار مترمکعب رسیده که با این اوصاف نابودی این تالاب طبیعی است، هرچند با تغییر نوع معیشت مردم و پیشنهاد معیشت‌های جایگزین می‌توان درآمدهای بهتر و پایدارتر را به مردم معرفی کرد.

اکنون تنها نیم‌میلیون هکتار از تالاب هورالعظیم باقی مانده که این مساله خود مقدمه فروپاشی، مقدمه تشدید کانون‌های بحرانی فرسایش بادی و افزایش ریزگردهایی است که سلامت انسان را به‌طور جدی تهدید می‌کنند. با این همه از آنجاکه تالاب هورالعظیم در پیاب رودخانه کرخه که دومین رودخانه پرآب کشور است قرار دارد، اگر سالانه از سمت ایران تقریباً دومیلیارد مترمکعب حقابه دریافت کند تاب‌آوری خود را حفظ می‌نماید.

محوطه تاریخی طاق بستان در دامنه کوهی به همین نام در شمال‌شرقی شهر کرمانشاه واقع شده‌است. نمایی از سنگ‌نگاره اردشیر دوم و دو ایوان سنگی به نام‌های ایوان کوچک و بزرگ از دوران ساسانی در همین محوطه قرار دارند

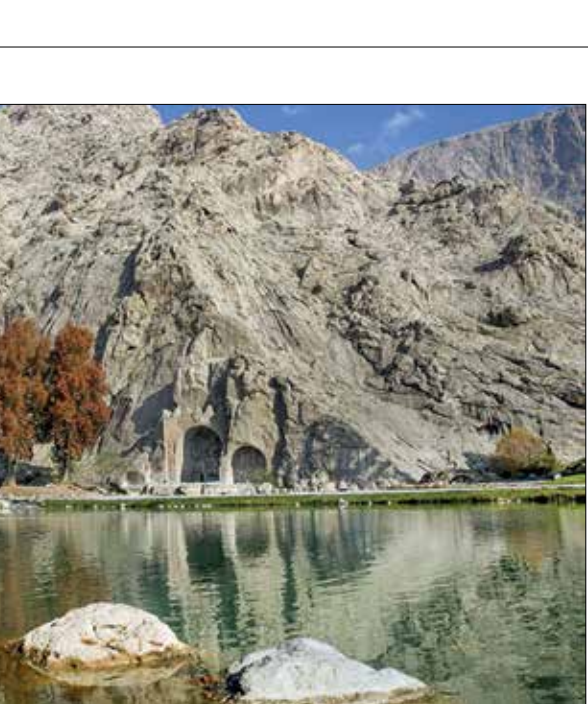
محوطه تاریخی طاق بستان در دامنه کوهی به همین نام در شمال‌شرقی شهر کرمانشاه واقع شده‌است. نمایی از سنگ‌نگاره اردشیر دوم و دو ایوان سنگی به نام‌های ایوان کوچک و بزرگ از دوران ساسانی در همین محوطه قرار دارند

عکس:

بهمن زاری

کشف گوردخمه‌هایی از دوره آهن و اشکانی در بهشهر

کاوش نجات‌بخشی محوطه ولیم در محدوده سد گل‌ورد نکا در شهرستان بهشهر به کشف مجموعه‌ای از بقایای مربوط به حدود ۲۵تدفین و هدایای فاخر تدفینی دوره اشکانی ازجمله بقایای تدفین و هدایای بانویی ۳تا۲۵ساله منجر شد. رحمت عباس نژاد سرستی، سرپرست کاوش نجات‌بخشی گورستان ولیم

ساخت تله‌کابین کرمانشاه در نزدیکی محوطه تاریخی طاق بستان، اواخر سال ۹۸ آغاز شد و از همان زمان دو جبهه موافق و مخالف پشت این پروژه صف کشیدند. فعالان و دستداران محیط‌زیست و میراثی و برخی میراث فرهنگی کرمانشاه، در صف مخالفان و برخی مسئولان شهری در صف موافقان. مخالفان می‌گفتند اجرای این پروژه عمرانی در قلب میراث‌گرانه‌های طاق بستان به تخریب و نابودی این اثر ملی می‌انجامد و مانع ثبت جهانی آن می‌شود و موافقان می‌گفتند با این پروژه می‌توانند به گردشگری منطقه رونق دهند و مراقب آسیب‌نرسیدن به طاق بستان هستند. با این همه، فعالیت ساخت‌وساز شروع شد و لودرها و کامیون‌های حامل بار در حریم طاق بستان صف کشیدند و تجمعات اعتراضی هم به دنبال آن پررنگ‌تر شد. یک‌سال پس از اجرای پروژه اما عملیات متوقف شده و لیخند بر لب جبهه مخالف تله‌کابین سازی نشسته، به‌ویژه آن‌که گمان کرده‌اند اعتراض‌شان کارگر افتاده و به فریاد طاق بستان رسیده است. شهردار کرمانشاه اما حالا به خبرنگار جام‌جم می‌گوید دلیل توقف عملیات عمرانی پروژه، مشکلات اعتباری سرمایه‌گذار است و نه عامل دیگری.

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱															
۲															
۳															
۴															
۵															
۶															
۷															
۸															
۹															
۱۰															
۱۱															
۱۲															
۱۳															
۱۴															
۱۵															

خون ۱۳) یک حرف و سه حرف- از شنیه تا جمعه- شاخه‌ای از زبان‌های هندوایرانی (۴) مثل- گروه، جمعات- خودنمایی (۵) حزن- قیلیمی ساخته کریستوفر نولان (۶) رنگ آتش- از مصالح ساختمانی- خورشید- از ظروف آشپزخانه- پیروی کردن. (۷) اوضاع جوی- روحانی یهودی- فاصله دو نقطه (۲) در بازار بورس معامله می‌شود- مربوط- بهانه تراشی (۳) نویسنده یونانی کتاب حیات مردان نامی- کاخ سلطنتی (۴) کاجسات- اثری به قلم دافنه دو موریه- چشمه (۵) تقویت امواج الکتریکی- ثبات- هدایت شدن (۶) بیش- دو رنگ- وجود دارد (۷) ریسمانی از پال اسب- هوشیارو دقیق- گشاده (۸) صدای خنده بلند- پشت سر- لولای (۹) تکرار حرفی- هارمونیک- ظرفی برای نگهداری مواد غذایی (۱۰) پلیدی- قتلگاه- شهر باستانی اردن در بین عجایب هفت‌گانه جدید (۱۱) به تنهایی- روییدن- نوشتن معاملات در دفاتر رسمی (۱۲) مراقبت کردن- طاقت‌فرسا- از مطهرات (۱۳) پادشاه- کلیله و دمنه را به زبان عربی ترجمه کرد (۱۴) مالی که در قبال آزادی کسی پرداخت شود- پیشامد- صلح (۱۵) اصل هر چیز- هدیه چهره‌گشایی عروس- نمایشنامه تئاتری کوتاه.

	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
۱	م	ت	ن	ک	ا	ر	د	و	ت	ر	ی	م	ر	ی	م
۲	ت	و	ا	م	ی	ج	ی	م	ف	ح	ح	م	ی	ح	ح
۳	ا	ت	ر	ا	ی	ک	م	ر	و	ی	ا	م	ی	ا	م
۴	م	ت	ی	و	ر	ی	ک	ا	ر	د	ی	ق	د	ی	ق
۵	خ	و	ش	ی	و	ی	ر	ی	ا	ر	ی	ع	ی	ع	ی
۶	ل	ف	ا	ت	م	ی	ک	ی	ل	ه	ی	ل	ی	ل	ی
۷	ا	ک	ی	ن	ا	و	ر	ن	ق	ا	ی	ی	ی	ی	ی
۸	ی	ی	ی	ی	ر	ک	ل	ا	م	و	ر	ا	ی	ی	ی
۹	ن	ر	و	ر	ا	ن	ج	ا	م	د	ف	ا	ن	ی	ا
۱۰	ا	و	ی	ا	ر	ی	ا	ر	ی	د	ع	ا	ی	ا	ی
۱۱	ل	ع	ب	ی	ک	ل	ا	ت	و	ا	ی	ی	ی	ی	ی
۱۲	ح	ی	ا	ن	ا	ت	م	و	ج	و	د	ا	ی	ی	ی
۱۳	ی	ی	ی	ی	ا	ر	ی	ا	ر	ی	ا	ی	و	ت	ی
۱۴	ا	ل	ی	ز	ر	د	ا	ی	ت	ا	ی	ش	و	ب	ی
۱۵	ب	ه	ا	و	ل	د	ج	ا	ن	و	ج	ا	ن	ا	ن